

Sygn. akt I ACz 1658/15

POSTANOWIENIE

Dnia 5 października 2015 r.

Sąd Apelacyjny w Krakowie Wydział I Cywilny

w składzie następującym:

Przewodniczący: SSA Józef Wąsik

Sędziowie: SSA Marek Boniecki

SSO (del.) Barbara Baran (sprawozdawca)

po rozpoznaniu w dniu 5 października 2015 r. w Krakowie

na posiedzeniu niejawnym

sprawy z powództwa (...) sp. z o.o. w B.

przeciwko (...) Sp. z o.o. w W. w upadłości likwidacyjnej

o zapłatę

na skutek zażalenia obowiązanej syndyka masy upadłości (...) sp. z o.o.

na zarządzenie przewodniczącego w Sądzie Okręgowym w Krakowie z dnia 13 lipca 2015 r., sygn. akt IX GC 868/13

postanawia:

uchylić zaskarżone zarządzenie.

SSO Barbara Baran SSA Józef Wąsik SSA Marek Boniecki

UZASADNIENIE

Syndyk masy upadłości strony pozwanej wystąpił z wnioskiem o stwierdzenie upadku zabezpieczenia (hipoteki przymusowej), a to wobec prawomocności wyroku.

Sąd Okręgowy zawiadomił syndyka masy upadłości strony pozwanej, że warunkiem koniecznym skuteczności czynności prawnej osoby trzeciej (a taką jest syndyk) jest jej połączenie z interwencją uboczną i wezwał syndyka do złożenia takiej interwencji w terminie tygodniowym wraz ze wskazaniem interesu syndyka w uzyskaniu stwierdzenia upadku zabezpieczenia i dołączeniem dwóch odpisów wniosku – pod rygorem zwrotu wniosku.

Wobec niedokonania opisanych wyżej czynności zaskarżonym zarządzeniem dokonano zwrotu wniosku syndyka masy upadłości pozwanego o stwierdzenie upadku zabezpieczenia na podstawie art. 130 § 1 i 2 k.p.c.

Sąd stwierdził, że syndyk nie był stroną procesu a pisma procesowe mogą składać tylko strony. Wniosek nie pochodzący od strony może zostać rozpoznany tylko pod warunkiem połączenia go z interwencją uboczną, której syndyk nie wniósł. Powołany przez syndyka art. 144 ust. 1 prawa upadłościowego i naprawczego nie daje syndykowi statusu strony w każdym postępowaniu z udziałem upadłego – jest podstawą do zainicjowania postępowania lub w razie skierowania żądania przeciwko syndykowi. Wniosek zaś o upadek zabezpieczenia jest wnioskiem w ramach toczącego

się postępowania i może pochodzić tylko od strony. Syndyk może wstąpić do procesu w miejsce upadłego tylko na podstawie art. 174 § 3 k.p.c. lub 145 ust. 1 p.u.n.

Przyznanie syndykowi legitymacji w zakresie przedmiotowego wniosku jest zbędne, bowiem na podstawie art. 146 ust. 3 p.u.n. po ogłoszeniu upadłości likwidacyjnej nie wykonuje się zabezpieczeń orzeczonych przed jej ogłoszeniem. Sumy zajęte przez komornika przed jej ogłoszeniem podlegają przelaniu do masy upadłości. Skoro wierzyciel, który przed ogłoszeniem upadłości uzyskał zajęcie w oparciu o tytuł wykonawczy nie ma żadnych przywilejów z tytułu zajęcia, to nie może ich mieć wierzyciel, który uzyskał zajęcie w oparciu o zabezpieczenie.

Sąd stwierdził również, że jeżeli powodowi udało się uzyskać wpis hipoteki na podstawie postanowienia zabezpieczającego przed ogłoszeniem upadłości, to syndyk nie ma ani interesu, ani możliwości wykreślenia hipoteki. Sprzedaje on nieruchomości bez obciążeń. Hipoteka uprzywilejowuje wierzyciela hipotecznego przy podziale funduszy masy, lecz nie jest rolą syndyka zwalczanie hipotek uzyskanych przez zapobiegliwych wierzycieli i działanie w interesie wierzycieli pozostałych.

W zażaleniu na powyższe zarządzenie syndyk wniósł o jego zmianę lub uchylenie i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania.

Zarzucił naruszenie art. 144 ust. 1 p.u.n., 77 § 2 k.p.c., 754 ust. 1 § 3 k.p.c., 130 § 1 i 2 k.p.c. przez ich niewłaściwe zastosowanie.

Zdaniem skarżącego syndyk ma legitymację czynną do domagania się stwierdzenia upadku zabezpieczenia. Postępowania dotyczące masy upadłości mogą być wszczęte i dalej prowadzone jedynie przez syndyka, bowiem upadły traci uprawnienia do zarządu swoim majątkiem i przestaje być stroną w sprawach, które masy dotyczą. Argumentacja dotycząca zajęcia sum przez komornika i ich przelania do masy jest w niniejszej sprawie bezprzedmiotowa, zaś stanowisko co do braku roli syndyka w zwalczaniu hipotek jest sprzeczne z art. 2 p.u.n., zgodnie z którym syndyk ma tak prowadzić postępowanie, by roszczenia wszystkich wierzycieli były zaspokojone w jak największym stopniu.

Co prawda syndyk sprzedaje nieruchomości bez obciążeń, ale w odrębnym planie podziału sumy uzyskanej ze sprzedaży nieruchomości uwzględnić musi tych wierzycieli, którzy mają wpisaną hipotekę na nieruchomości. Skoro nieruchomość obciążona jest hipoteką, która w istocie wygasła, syndyk ma interes w tym, by ją wykreślić a wierzyciel takiej wygasłej z mocy prawa hipoteki nie jest uprawniony do zaspokojenia swojej wierzytelności z pierwszeństwem. Brak stwierdzenia upadku zabezpieczenia a następnie brak wykreślenia nieistniejącej hipoteki uprzywilejowuje powoda bezpodstawnie, kosztem masy i innych wierzycieli.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Zażalenie syndyka jest zasadne.

Wobec ogłoszenia upadłości strony pozwanej jej majątek stał się masą upadłości. Jednocześnie zatem upadły utracił prawo zarządu majątkiem oraz możliwość korzystania z niego. Zgodnie z art. 144 p.u.n., postępowania sądowe i administracyjne dotyczące masy upadłości mogą być wszczęte i dalej prowadzone jedynie przez syndyka i przeciw niemu. Dochodzi do tzw. podstawienia procesowego, które oznacza, iż postępowania sądowe syndyk prowadzi na rzecz upadłego, lecz w imieniu własnym. Podstawienie procesowe syndyka w miejsce upadłego jest podstawieniem bezwzględny, przy którym legitymację procesową ma tylko podmiot podstawiony. Dotyczy ono także niniejszej sytuacji - przedmiotowy wniosek związany jest z zabezpieczeniem ustanowionym w toku zakończonego procesu na majątku, należącym obecnie do masy upadłości. Jedynie syndyk jest uprawniony do złożenia takiego wniosku.

Nadto na marginesie zauważyć należy, że zgłoszenie interwencji ubocznej jest możliwe do czasu do zamknięcia rozprawy w drugiej instancji (art. 76 k.p.c.). Tym bardziej nie było więc podstaw, by obligować syndyka do zgłoszenia interwencji, bo w świetle przepisów jest to niedopuszczalne.

Nie było więc podstaw do stosowania art. 130 k.p.c. i do zwrotu wniosku – sąd winien nadać mu bieg.

Zaskarżone zarządzenie uległo zatem uchyleniu na podstawie art. 386 § 4 w zw. z art. 397 § 2 k.p.c.

SSO Barbara Baran SSA Józef Wąsik SSA Marek Boniecki